

zbiije; sprednja stena je črevelj, zadnja poldrugi visoka in obe 12—14 čreveljev dolgi. Postranski steni ste spredaj pri sprednji steni črevelj, pri zadnji pa poldrugi črevelj široki in pet čreveljev dolgi. Postranski steni se ob koncih z železnimi šinami objejejo, ki tako daleč naprej molijo, da se s pomočjo luknje skozi zadnjo in sprednjo steno skozi gredo in z lesenim ključem zaboj vkup drži. Trdno zbiti zaboji ne veljajo, ker se po rabi ne dajo lahko hranjevati, med tem ko se oni po rečenem načinu napravljeni zaboji dajo narazen vzeti in jeseni in pozimi na suhem hraniti dajo. Jeden zaboj se navadno pokriva s tremi okni, katerih vsaktero je po 4—4½ črevelja široko in 5 čreveljev dolgo. Šipe se v klejnih zarezah, kakor postrešne opeke, jedna na drugo polože, da se more voda lahko od njih odtekati. Kolikor manjše so šipe, toliko manjša je škoda, ako se ktera ubije. Okviri ali rime iz jelovega, jelševega ali mecesnovega lesa so boljše od onih iz hrastovega, ker se zadnji radi skrivé prvejši pa ne. Najboljša barva za te okviri in zaboje je Norimberška rudečina in laueni firnež. Ko se je posejalo in posadilo, se rastline, da ne poginejo ali da jih mrčesje ne vgonobi, z oglem prahom, premogovim pepelom ali peskom potrosijo. Zdaj potrebujejo grede vse skrb. Treba jih je varovati mraza, dežja po slamnatih odejah ali zbitih deskah. Kedar solnce sije, jih je treba odpirati, pazljivo polivati, da zemlja ni prevlažna ne presuha. Ko rastline že visoke vzrastejo, se morajo zaboji vzdigniti, da morejo rastline rasti dalje. Posebno pa je treba zaboje skrbno z čvrstim gnojem obdajati, ko se kaže, da hočejo hladne grede postati. Sicer pa to vse lastna pamet in skrb najboljše uči vsakega.

M. Bučelicam koristna rastlina. Zmajeglavka ali ivalja (*Dracocephalum moldavicum*), ki k ustnjačam pripada, je stara davno razširjena jednoletna rastlina, ki povsodi lepo raste in se lahko zaplodi, ker obilno semena dozorja. Ta rastlina se, kakor navadna melisa rabi, da se iz nje napravi melisna voda, melisni duh, karmelitavska voda itd. Na severnem Nemškem zmajeglavko po domačih vrtih obilo sejejo. Seje se pa najboljše po vrstah 30 centim. Rastline rastejo brez posebne skrbi navadno prav močno in pokrijejo kmalu zemljo. Na steblih pa 35—40 centimetrov visokih se kmalu razvije cvetje modre barve v obilnem številu, ktero bučelice kaj radi obiskujejo in pridno iz njih strd nabirajo. Ta bučelna paša je posebno zaradi tega vsega priporočanja vredna, ker ta rastlina ravno o najhujši letni vročini meseca julija močno cvete, ko bučelice druge paše ravno nimajo preveč. Tudi za obrobje okoli gredic se ta rastlina dobro prilaga, ker se kmalu gosto zaraste in tako grede lepo obrbuje. Iz semena se da olje izprežati, kar vrednost te bučelne rastline še povišuje.

M. Vrtno kolovje in ralee trpežne storiti. Naj se kuprenega vitrijola ali hudičevega olja v vodi razpusti, tako da pride jeden del vitrijola na 20 delov vode, n. pr. jeden funt vitrijola na 20 funtov vode. V to tekočina se potem koli ali ralee polože in do 48 ur v nji ležati in se namakati pustè. Potem se vzamejo iz nje in v senci posuše. To delo se tolikokrat ponovi, da lesovje nekoliko modrikasto plavkasto barvo zadobi, na kar se še nekoliko z apnenim mlekom pomažejo. Tako lesovje je desetkrat trpežnejše, kakor druge brez namakanja.

M. Ovčji kašelj. Kašelj ovce večidel dobijo jeseni vsled prehlajenja, kdar o mokrem mrzlem vremenu jeseni na pašo gredo. Za kašljem bolene ovce se morajo v hlevu pridržati in se jim vsak dan po jeden ali dvakrat za žlico čaja iz bezgovega cveta daje, v kterege se je nekaj piva vilo ali pa nekoliko kapljic vode od grenkih mandelnov narejene.

Sejmovi 21. dec. v Laškem, pri sv. Tomažu nad Velikonedeljo; 23. dec. v Brežicah.

Dopisi.

Iz Pohorja. [Konec.] Bila je lani pri nas silno slaba letina, ker smo imeli vse mogoče nime: mraz, točo, slano itd., a letos je hvala Bogu vsemi pridelki bolje, le v vinogradih in sadunostnikih ne.

Čeravno letos nismo imeli toče in tudi spomladni mraz ni kaj škodoval trsu, smo vendar ubogo malo natrgali tako, da so neki še menje mošta dobili, kakor lani in smo na slabšem; ker lani nam je bila štibra odpisana, letos pa ne. L. 1876. bi se po pravici moralo imenovati ne vinsklo, nego vodeno leto, ker dežja in nalivov je bilo skozi celo leto izvanredno mnogo. Vsled tega je v dolinah večkrat poplavlilo travnike in njive ter naredilo veliko škode, pa tudi na gorah, zlasti na Htinji smo spomladi imeli toliko vode, da nam je v kleti tekla, kar prej nikoli ni bilo in stari ljudje ne pomnijo — in če smo denes vodo izplali, je jutri zopet pritekla, da je bil res velik križ v tem vodenem letu! Sadja, razun nekaj kostanjev nismo imeli že 3 leta zaporedoma na Pohorju, ker ga je mraz vzel ali pa toča potokla. Tudi se je od lanske toče posušilo veliko drevja, zlasti čespelj ali sliv. Bolj veselo je, da letos živeža ne bode majnkalo tudi ubogim ljudem ne, ker je obrodil bob (krompir) in pa oves, poglavitni živež Pohorjancev. Pšenica, rž in ječmen so se srednje obnesli. Repe, korenja in zelja je obilno, krme bo za silo. Turšica, ki jo pri nas še sejemo, letos ni dozorela, je zelena ostala in ima mlečno, mehko zrnje. Zanimivo bo tudi čuti, kako je obrodilo seme, ki smo ga lani po toči poškodovani v dar prejeli. Najslabše je obrodilo rženo seme, ki je iz severnih, mrzlih dežel doma, neki iz Šlezvik-

Holštajna; dalo je samo po tri zrna in malo slabe slame, ki ni za škope. Tote rži ne bomo več sejali, ker ni za naše kraje. Bolje obrodilo je pšenično seme, pa vendar ni tako dobro, kakor naša domača pšenica. Bomo le raji domačo pšenico sejali. Najbolje se je pa skazal darovani oves. Iz enega vagana je priraslo 8 vaganov lepega, čvrstega, kot ječmen težkega ovsa in tega se hočemo poprijeti, sejati ga in na Pohorju vdomačiti, tudi zarad tega, ker zgodaj dozori.

Iz Lembaha. Dne 21. nov. se je novo, na zahodni strani vasi stoječe šolsko poslopje slovesno blagoslovilo, ter svojemu namenu izročilo. Dasi je bilo neugodno vreme, se je vendar že za rana ljudstvo v obilnem številu pri cerkvi zbirati začelo. Otroci so se sošli v starih šolskih prostorih, od katerih so se dnes za vselej poslovili, ter pred cerkvijo v dve vrsti postavljeni pričakovali gostov, ki so obljubili, svečanosti se udeležiti. Počastilo nas je več gostov, med njimi c. kr. šolski nadzornik g. Fr. Robič, g. Kodela, znani dobrotnik naše šole, nekaj meščanov, in učiteljev.

Z godbo spremljani se podamo vsi v cerkvo, kjer so g. župnik slovesno sv. mešo peli, potem pa v kratkem, jedrnatem nagovoru razložili imenitnost dneva, ker se bode odprla in posvetila nova šola v dušno in telesno korist naše mladine. Dokazivali so važnost in potrebo poduka, ter stariše opominjali, da polnijo marljivo prostrano novo učilnico z svojimi otroci, ker le tako jim ona v istini koristiti zamore. Po dovršenem opravi v cerkvi korakali smo v procesiji proti novemu z zastavami in zelenjavo krasno okinčanemu šolskemu poslopiju. Naprej so šli učenci z banderom in razpelom. Pred vhomd postojmo, dokler g. župnik dotične molitve odmolijo, na kar se vrata odprejo, in vsi se zberemo v sobani 1. razreda, kjer se z blagoslovljenjem razpela in drugih za šolo namenjenih svetih podob cerkvena opravila končajo. Sedaj nastopi g. šolski nadzornik ter vse navzoče v imenu c. k. okrajnega šolskega in okr. zastopa prav gorko pozdravi, in jim iz srca čestita k doveršenju šole rekoč, da so se s tem gotovo ne malim podvzetjem proslavili ne samo za sedanjost temuč tudi za vso prihodnost. Govornik konča z 3kratnim živjoklicem na svitlega cesarja ter v imenu občine izroči ključke šolskemu vodju. Prevzevši ključke g. vodja v daljšem govoru povdarja vzajemnost med šolo in očetovo hišo, kazoč, da je ona podlaga in pogoj uspešnega podučevanja in izrejevanja mladosti. Za tem se množica razide ogledovat nove šole, njene oprave, kakor tudi izloženih učil. Otroci pa so zapeli več pesmic ter se slednjič z klobasami, kruhom in vinom nekoliko pogostili.

Proti enej popoldne se zberó gostje v sobani 3. razreda, katera je bila prav okusno ozaljšena, k obedu. Pri tej priliki se je napivalo svitlemu cesarju, šolskemu svetu in njegovemu načelniku,

g. Dr. Reiser-ju, g. Kodela-tu in vsem dobrotnikom šole. Gospodu župniku pa gre posebna čast, da so z svojimi napitnicami vse društvo razveseljevali. Isto tako se jim priskrčna zahvala izreka za vse dobre svete, z kojimi so večkrat uljudno postregli, za obilni trud, katerega so imeli pri kinčanju poslopja, pred vsem pa za lepe podobe, koje so velikodušno šoli podariti blagovolili. Den 21. nov. bodo dolgo pomnili ljudje vrle lembaške fare.

Od sv. Duha pri Lučah. (Sleparija.) Tukajšnji kmet J. E. in kmetska hči M. G. sta sklenola stopiti v sv. zakon. E. je vojak, ki še ni 23 let star; dobro vedeš, da potrebuje dovoljenja, se poda v Maribor k nekemu „feldvebelu“, da mu ta naredi dotično prošnjo. Feldvebel mu obljubi, da bo vse priskrbel in se da mastno plačati. E. maže skozi 3 tedne in skrbno hodi popraševati, če je že „feldvebel“ dovoljenje za njega izprosil. „Feldvebel“ pa zavlačuje to reč do zadnjega dne. Zadnji den še le dobi E. od „feldvebelna“ za 34 fl. nek namazan papir ali „schmierzettel“, ki ne velja nič. Podpisan je „feldvebel“ sam. Kar je pa prav čudno, še polkov pečat je pritisnjen. Ta je menda imel namen g. župniku peska v oči vsipati. Nerazumljivo le je, kdo je dal „feldvebelu“ oblast, zraven svojega podpisa pritiskati polkov pečat? Saj menda ni „feldvebel“ zapovednik polka. Dotično pismo je videl c. kr. okr. glavar v Lipnici, ki bo baje „feldvebelna“ na dotičnem mestu dostojno priporočil. Star vojak.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Vrli list Kärntner-Stimme svaruje v nekem dopisu iz podjunske doline, naj ljudje ne verujejo sleparjem, ki jih lovijo po tako imenovanih: Ratenbriefe. Človek se zaveže po obrokih denarje pošiljati ali v Celovec, Gradec, največkrat pa na Dunaj, češ, da bo bogat postal po veliki loteriji. Toda zvečinom je vse le sleparija. Nekdo je v 17 mesečnih obrokih odposlal 170 fl. in zadel res 3 dobitke. Po končani igri je dunajski bankir med 20 deležnikov ves dobiček, kakor je rekel, razdelil. Ali bankir je pred vsem na sebe zmislil in deležnikom neko obligacijo v vrednosti 67 fl. in 5 fl. 40 kr. v srebru, tedaj vkup 72 fl. 40 kr. dal. Toraj je vsak deležnik zgubil v 1½ leta celih 97 fl. 60 kr. bankir pa je od 20 deležnikov nalovil 2000 fl. Dakle varajmo se dunajskih in drugih goljufov! V Celovcu bi radi davke zvišali, toda srenjski zastopniki ne vedo, kako bi se poprijeli ovega posla ali prav za prav mošenj pesjih prijateljev. Zato so si odmerili 3 tedne — za premišljevanje. To morajo res čudno zbrihtane glave biti, ti srenjski očetje mesta celovskega. Hranilnica v Celovcu pregleduje sedaj svoje račune in je zaprta od 11. dec. do 17. januarja 1877. — Bilo je po novinah brati, da bo vstaš hercegovinski, brabri Musić v Dalmaciji prejet. Toda Andrassy si je reč premislil in je dal Musića izpustiti. Tudi prav, vendar bi njega bili rajši videli, kakor pa divje baši-

bozuke, koje so v Celovcu nekaj časa redili, umivali, česali in naposled na Turško odposlali.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Konservativni in ž njimi naši slovenski poslanci so tudi napadali in sicer jako ostro sedanje ministre: g. Herman je grajal „nedostojno“ njihovo ravnanje z Čehi in z sv. katoliško Cerkvijo, Pražak se je potegnil za česke šole, Oelz, Koronini in Heinrich za konservativno in slovansko časnikarstvo, ki še ni nikoli toliko trpelo, kakor v hvalisani dobi sedanjega ustavoverskega liberalizma. Vrli „Slovenec“ in „Sl. Nar.“ v Ljubljani, Vaterland na Dunaju, katoliški listi na Tirolskem, zlasti pa česki listi in pa Politik v Pragi se brez red pogosto zaplenjajo. Poslednji list je vlada konfiscirala lani in letos 883 krat, ker je eden list po 2 in 3krat pograbila preden se je smel razposlati. Ali boljše bi naši poslanci bili djali, ako bi tokrat bili popolnem molčali in pustili ustavake, naj bi se sami med seboj trgali. Ministri ramreč so naše poslance ali prezirali ali pa zaničljivo smešili, da se je vsa zbornica smejala. Sploh pa se avstrijskemu domoljubu mora čuda zdeti, kako še ti gospodje kaj smeja zmorejo, kder bi se darkeplačilci lahko jokali videvši, da bodo morali več nego 405 milijonov pokriti. Liberalni poslanci so se sicer hudovali nad ministri, a dovolili so vse in še jim 50.000 fl. dodjali na prosto razpolago in za vladne novine odkazali 214.000 fl. Koronini in dr. Vošnjak sta tudi grajala, da se uradniki pri volitvah preveč vtikajo in ustavovercem na korist pritiskajo na volilce. Znani Seidl hoče, naj se „turnanje“ ali telovadba upelja pri vseh malih šolah in naj se vojaški zraven „komandira“. Bolj pameten bil je nasvet konservativca Harranta, ki je rekel, da se kmetijskih fantov preveč med vojaške jemlje, ker mestni mladiči pogosto niso za vojaštvo, in pravi: naj ti zvrščenci plačujejo nekoliko svoto v vojaško kaso. Plener pa je nasvetoval, naj vlada vzame nekaj denarjev iz hranilnic ali šparkas in nadomesti z državnimi dolžnimi pismi; to bi bila neizmerna nevarnost za ljudi in je zelo prav, da je finančni minister nasvet zavrgel. Vendar čuden je le ovi nasvet liberalca Plenerja; kajti kdo vè, ali se mu bo vsak minister ustavljal? Magjarski ministri žugajo odstopiti, ako se jim vse ne dovoli zastran nacionalne banke. Pri cesarju je sedaj odločba, ali ti še niso ničesar določili.

Vnanje države. Ves svet sedaj gleda v Carigrad, kder se posvetujejo poslanci evropskih 6 velevlad namreč Avstrije, Rusije, pruske Nemčije, Italijanske, Francozke in Angleške, kako bi turškim kristijanom zdatno pomagali. Shodu se pravi konferencija in od nje je sedaj odvisno, kako se bo turško prašanje rešilo. Sedaj še ni nič znano kako in kaj? Na Nemškem so ljudje čedalje bolj razkačeni, da so prisiljeni otroke v šole pošiljali,

kder je mešnikom učiti zabranjeno in kder neumni učitelji najgršo nevero ubogej mladini v nježna srca zasajajo. Bismark se za to malo zmeni in preganja škofe, kakor do sedaj, brez nehanja in najmenjše milosti. — Na Italijanskem narašča tolovajstvo; pretečeno dni so nekega Angleža tolovaji pred mestom Palermo v Siciliji ugrabili in odgnali in ga spustili še le, ko so njegovi sorodniki položili 300.000 frankov. — Francozki zbor poslancev bo bržčas razpuščen, ker je preveč sovražen katoličanom. — Angleških oficirjev je zopet veliko stopilo v turško vojno. Ruska vojna je večidel že blizu turške meje. Srbski general Črnajev bil je ove dni na Dunaju, kder so ga slovanski poslanci dr. Klaič, dr. Vošnjak, Nabergoj in drugi obiskali in se mu zahvalili, da se je za jugoslovanske brate tako velikodušno žrtvoval. General se jim je srčno zahvalil in se odpeljal k ruskemu velikemu knezu Nikolaju v Kišenev na pogovor zastran vojske zoper Turka. Iz Kišeneva bo odšel zopet v Srbijo z jedno divizijo ruskih vojakov. — Brazilski cesar in cesarica sta te dni obiskala sveto mesto Jeruzalem.

Smešničar 51. Nek vinski brat bil je v nevarnosti popolnem oslepnosti in pride k dohtarju zdravila iskat. Ta pa mu reče, da zanj nima nobenega zdravila, ampak samo še dober svet: pustite vino! Bolenik se tega sveta močno ustraši in prosi: g. dohtar, dajte mi kakih 14 dni odloga, da si to reč dobro premislim. „Prav, le pomislite si in potem povejte, kako in kaj?“ Ko se čez 14 dni zdravnik in bolenik zopet vidita, praša dohtar: no kako ste si premislili? „Vežite gosp. dohtar“, odgovori vinski brat, „bom pa ga le koj pil; kajti videl sem na tem ničvrednem svetu že itak — zadosti, a pil še nisem zadosti.“

Razne stvari.

(*Pazimo Slovenci!*) da bodo slovenske srenje pri bližajočih se volitvah pridne, poštene, narodne može volile v srenjske zastope; kajti drugo leto so tudi volitve za deželni zbor!

(*Seidl II.*) Neki penzionirani major baron Teuchert je hotel v Karčevinsko srenjo pri Mariboru sprejet biti bržčas, da bi edini slovenski zastop blizu mesta razdril in nemčurjem pri volitvah pomagal — a srenja ga ni sprejela, čeravno si je baron Rast stareji veliko prizadeval. Nemčurški lisjaki so zopet v mlako padli.

(*Knezoškofijska palača*) v Mariboru, zlasti pa konzistorijalna kancelija bila je v veliki nevarnosti, ker se je uel škofov hlev, na katerem je bilo veliko sena in slame; vrlemu gasilnemu društvu in pa pridnim vojakom je se zahvaliti, da se je ogenj v 4 urnem delu srečno ukrotil. Pravijo o zločinstvu.

(*Friporočba*.) Za izvršitev bližajočih se občinskih volitev si dovolujemo vsem občinam or-